LEGEARTIS ИНГ-ПРО

ISSN 2406-1085

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

propisi.net

јануар 2021 / број 100 1/2021

Нека борба која предстоји у новој години буде фер, а препреке лако савладиве. Будите истрајни и храбри, а ИНГ-ПРО вам жели много радости и успеха у предстојећим подухватима!

Срећни божићни и новогодишњи празници!

ЈАВНЕ НАБАВКЕ И БУЏЕТИ • ГРАЂАНСКО ПРАВО • КРИВИЧНО ПРАВО • УПРАВНО ПРАВО • ПРИВРЕДНО ПРАВО • РАДНО ПРАВО • УНАКРСНИ ПОГЛЕД

Србија, Златибор, водопад Гостиље

Дивна

Здравет Воде Србије

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА БРИГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
0800 111 111

LEGEARTIS ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ У ПРАКСИ
www.legeartis.rs

ISSN 2406-1085
Година IX, број 100, јануар 2021.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник Редакције:
Јован Матијашевић

Главни и одговорни уредник часописа:
Ана Фулетин

Сарадници:
Александра Михаиловић
Александар Петковић
Весна Мартиновић
Драгана Марчетић
Жељко Албанезе
Маја Матић
Немања Рилке
Петар Мијатовић
Саша Кулић
Снежана Марјановић

Технички уредник:
Милена Станковић

Лектура:
Милица Радованчев

Графичка припрема:
Мирослав Арамбашић

Штампа:
Digital art, Београд

Редакција:
Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836-890
факс: +381 11 2836-474
имејл: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева и 1 двоброј у оквиру годишње претплате).

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

34

LEGE Artis : прописи у пракси / главни и одговорни уредник Ана Фулетин. - [Штампано изд.]
. - Год. 3, бр. 25 (окт. 2014)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2014- (Београд : Digital art). - 28 cm

Месечно. - Наслов лат., текст ћир.. - Преузима нумерацију електронског издања. - Друго издање на другом медијуму: Lege Artis (Online) = ISSN 2334-6140
ISSN 2406-1085 = Lege Artis (Штампано изд.)

Поштовани претплатници,

Година иза нас била је изазовна и непредвидива, па смо сви заједно били принуђени да се ослањамо на инстинкте и само надамо да ћемо савладати настале проблеме. Но, сада је време да све то оставимо иза себе, а да у нову годину уђемо са чврстом надом у лепше дане, спремни да се ухватимо у коштац са сваком препреком, ви, наравно, ослањајући се на знање и ресурсе којима ИНГ-ПРО, ваш поуздани партнер у пословању, располаже, али и које вам ставља на располагање кад год вам је то потребно. Желимо да вам нова година буде полетнија и ведрија, а самим тим и много успешнија на свим пољима, а ми ћемо се потрудити да, као и до сада, помно пратимо надолазеће промене, новине и бројне примере из свакодневне примене прописа, и да вам их представљамо и у штампаној и у електронској форми.

За почетак 2021. године у рубрици „Грађанско право" анализиране су одредбе о привременим мерама у законима који се односе на заштиту од злостављања на раду, заштиту узбуњивача, забрану дискриминације, равноправност полова, заштиту инвалида и др., како би исте лакше могле да се сагледају, упореде и примене у пракси.

Осим тога, акутан проблем нашег друштва већ дуже време свакако су уговори о стамбеним кредитима у „швајцарцима", који и даље, због значајних последица на велики број грађана и правних лица, изазивају знатне проблеме у пракси, тако да се судови при одлучивању сусрећу са многоструким основама побијања наведених уговора, чему је и посвећен текст у овом броју.

Овом приликом пажњу смо посветили и новчаној казни, као једној врсти санкције која постоји у нашој радноправној пракси, када послодавац запосленом може да одбије од зараде одређени износ.

Свакако не би требало да пропустите наставак текста из новембарског броја часописа о Закону о спречавању корупције, с тим што су сада у средишту интересовања одредбе о обавези пријављивања имовине јавних функционера. Такође скрећемо пажњу и на текст о новинама које доноси iOS 14 оперативни систем компаније „Епл" у вези са приватношћу лица, које су изазвале велико интересовање и у Србији.

Језичке особености прописа, могућности тумачења законских норми и значај лингвистичких тумачења у судским поступцима предмет су анализе у новој рубрици „Кад језик пресуди", а у вези са тим је и разматрање утицаја значајних историјских преокрета, заслужних личности и пресудних докумената на измене и усавршавање правних прописа, и то у рубрици „Поводом…".

Поред наведених, ту су и остали врло актуелни текстови у поменутим, али и другим рубрикама, као и наше сталне рубрике „Портал читалаца", „Календар аката" и „Регистар прописа донетих између два броја".

Редакција

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ* отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и критике. Можете их упутити ауторима текстова или на имејл Редакције часописа **redakcija@legeartis.rs**

Пратите нас:
- **www.legeartis.rs**
- **www.propisi.net**
- **www.ingpro.rs**
- **www.facebook.com/IngProLegeArtis**

ИНГ-ПРО

Зашто баш PROPISI.NET?

- Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.

WWW.**PROPISI.NET**

У овом броју...

ГРАЂАНСКО ПРАВО

4 Привремене мере у посебним грађанским поступцима

17 Трошкови вештака у судским поступцима

25 Уговори о стамбеним кредитима у „швајцарцима” – теорија, судска пракса и перспективе

37 Противизвршење – примена института у пракси у светлу Закона о извршењу и обезбеђењу

РАДНО ПРАВО

44 Новчана казна као мера за непоштовање радне дисциплине, односно повреду радних обавеза

УПРАВНО ПРАВО

52 Жалба у управном поступку кад првостепени орган није донео решење у законом одређеном року

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

56 Обавеза пријављивања имовине јавних функционера као механизам јачања интегритета јавних функционера

63 Заступање у области права индустријске својине

68 Новине које доноси iOS 14 оперативни систем компаније „Епл” са становишта приватности лица и обавеза за инжењере за развој апликација, оглашиваче и друга лица у том погледу

РУБРИКЕ

71 Портал читалаца

76 Календар важења правних аката

77 Поводом...

88 Кад језик пресуди

95 Преглед прописа донетих између два броја

Привремене мере у посебним грађанским поступцима

Кроз детаљну анализу и навођење корисних примера из судске праксе размотрене су привремене мере установљене посебним законима.

Драгана Марчетић,
судија Вишег суда у Београду
Снежана Марјановић,
судија Вишег суда у Београду

Последњих петнаестак година усвајано је више закона који штите права личности и на подробнији начин регулишу друге области живота. Они садрже и процесне одредбе, због чега се с правом може рећи да се ради о посебним грађанским, парничним поступцима, у којима се правила општег парничног поступка примењују супсидијарно. Поменути закони такође садрже и посебне одредбе о привременим мерама. Очигледно је да законодавац није сматрао да су одредбама о привременим мерама Закона о извршењу и обезбеђењу, које су важиле у време доношења посебних закона, довољно заштићена права грађана у датим областима. **Посебне одредбе о привременим мерама које ти, релативно нови, закони садрже биће предмет анализе у овом тексту, с тим што ће најпре бити представљен преглед одредби о привременим мерама у сада важећем Закону о извршењу и обезбеђењу** („Сл. гласник РС” бр. 106/2015, 106/2016 – аутентично тумачење, 113/2017 – аутентично тумачење и 54/2019 – даље: ЗИО), **како би се опште одредбе о привременим мерама могле упоредити са посебнима**. Осим тога, поменуто излагање биће илустровано одређеним примерима из судске праксе.

ЗАКОН О ИЗВРШЕЊУ И ОБЕЗБЕЂЕЊУ И ПРИВРЕМЕНЕ МЕРЕ

Наведени закон пружа општи оквир за одређивање привремених мера у грађанским поступцима јер садржи норме које важе за привремене мере уопште. У петој глави ЗИО наводи се да суд може да одреди привремену меру пре, у току или после судског или управног поступка, па све док извршење не буде спроведено. Поред обезбеђења потраживања која се састоје од давања, чињења, нечињења или трпљења, привремена мера може да се одреди и ради обезбеђења потраживања која се састоје од захтева за утврђење постојања односно непостојања неког права или правног односа, повреде права личности и истинитости односно неистинитости неке исправе или захтева за преображај неког материјалног или процесног односа. Члан 448. предвиђа да, ако је предлог за одређивање привремене мере поднет пре, у току или после парничног или другог поступка у ком се одлучује о основаности потраживања чије се обезбеђење тражи или истовремено с покретањем поступка, о предлогу одлучује суд који у првом степену одлучује о основаности потраживања.

Привременом мером обезбеђује се новчано или неновчано потраживање чије постојање извршни поверилац учини вероватним. Да би се одредила привремена мера за обезбеђење новчаног потраживања, извршни поверилац, поред вероватноће постојања потраживања, мора да учини вероватним да ће без привремене мере извршни дужник осујетити или знатно отежати наплату потраживања тиме што ће своју имовину или средства отуђити, прикрити или на други начин њима располагати (опасност по потраживање). Да би се одредила привремена мере за обезбеђење неновчаног потраживања, осим вероватноће постојања потраживања, извршни поверилац мора да учини вероватним и да би без привремене мере испуњење његовог потраживања било осујећено или знатно отежано, или да ће бити

ним мерама које су идентичне одредбама Закона о извршењу и обезбеђењу. Тако настаје непотребна пренормираност, нарочито када се има у виду да готово сви наведени закони упућују на сходну примену одредаба ЗИО када је реч о привременим мерама. То би требало имати у виду приликом наредних измена Закона о извршењу и обезбеђењу.

Закон о парничном поступку и Закон о извршењу и обезбеђењу не познају разликовање поступака с обзиром на потребну хитност у поступању, па и у погледу одређивања привремених мера. Заједничке одредбе које би ти закони у некој наредној измени могли да имају требало би да иду у правцу одређивања категорија спорова. Могле би се разликовати редовне, хитне и изузетно хитне парнице. У контексту тога би и привремене мере биле одређене у погледу процедуре и начина одлучивања о њима.

Према анализираним нормама, о жалбама против привремених мера по правилу одлучује непосредно виши суд. Ипак, у неким хитним и нарочито хитним споровима предвиђено је одлучивање истог суда, али у већу од три судије. То је логично и неопходно, с обзиром на кратке рокове за поступање од 48 сати према Закону о равноправности полова, Закону о забрани дискриминације особа са инвалидитетом и Закона о јавном информисању и медијима. Нема сметњи да Закон о парничном поступку и Закон о извршењу и обезбеђењу нормирају заједничке одредбе које се тичу привремених мера само разликовањем редовних, хитних и нарочито хитних поступака. У том случају у посебним законима било би наведено да ли се ради о редовном, хитном или нарочито хитном поступку. То би олакшало поступање суда и странака, а и нормирање у свим посебним законима.

Трошкови вештака у судским поступцима

Трошкови вештака насталих у парницама за решавање спорова поводом повреде права личности, спорова из породичних односа, радних, привредних, имовинскоправних и других грађанскоправних односа предмет су подробнијег разматрања у овом тексту.

Весна Мартиновић,
судија Основног суда
у Сомбору

Законом о парничном поступку („Сл. гласник РС” бр. 72/2011, 49/2013 – одлука УС, 74/2013 – одлука УС 55/2014, 87/2018 и 18/2020) уређена су правила поступка за пружање судске правне заштите по којима се поступа и одлучује у парницама за решавање спорова насталих поводом повреде права личности, спорова из породичних, радних, привредних, имовинскоправних и других грађанскоправних односа, осим спорова за које је посебним законом прописана друга врста поступка.

Чланом 2. Закона о парничном поступку (даље: ЗПП) прописано је да странке имају право на закониту, једнаку и правичну заштиту својих права, као и да суд не може да одбије одлучивање о захтеву за који је надлежан. У парничном поступку суд одлучује у границама захтева који су постављени у поступку, а странке слободно могу да располажу захтевима које су поставиле у току поступка, тако да могу да се одрекну свог захтева, признају

при одлучивању цени све околности, а нарочито да узме у обзир вредност предмета спора, број лица која странка издржава и приходе и имовину које имају странка и чланови њене породице. Уколико странка у остављеном року не поднесе доказе о околностима за ослобађање од трошкова поступка, суд по службеној дужности може да прибави наведено, што у пракси углавном и чини. Против решења суда којим се усваја предлог странке није дозвољена жалба.

Уколико у току поступка суд утврди да је дошло до промењених околности и да је странка у стању да сноси трошкове поступка и плати вештачење, укинуће решење о ослобођењу од плаћања трошкова и одредити да ли ће странка потпуно или делимично надокнадити трошкове и таксе од којих је раније била ослобођена. Против решења о укидању решења о ослобођењу од плаћања трошкова странка има право да изјави жалбу.

Након што се поступак оконча, у случају да странка која је ослобођена од плаћања трошкова поступка изгуби спор, она неће бити у обавези да исплати трошкове којих је била ослобођена. У случају да спор изгуби странка која није била ослобођена, онда иста сноси све ЗПП-ом предвиђене трошкове, па и трошкове којих је противна странка била ослобођена, нпр. трошкове вештачења. Међутим, уколико поменута странка није у стању да надокнади наведене тршкове, суд може да нареди странци која је била ослобођена од плаћања трошкова поступка да ипак плати те трошкове из онога што јој је досуђено – делимично или у потпуности. Чланом 166. ЗПП-а прописано је да одлука о трошковима, коју садржи пресуда, може да се побија само жалбом на решење ако се истовремено не побија и одлука о главној ствари. **Ако једна странка побија пресуду само у погледу трошкова ,а друга у погледу главне ствари ,другостепени суд ће једном одлуком да одлучи о оба правна лека**.

На основу свега наведеног може да се закључи да је извођење доказа вештачењем у току судског поступка веома важно доказно средство и од велике помоћи како суду тако и странкама, тако да су проблем новчана средства која странка треба да предујми да би се приступило извођењу доказа вештачењем. Трошкови вештака регулисани су прописима побројаним у овом тексту, на први поглед чини се детаљно, међутим, постоје различити примери из судске праксе у смислу висине трошковника и износа који судови досуђују вештацима. Наиме, висину трошковника достављену од стране вештака одређује и средина у којој вештаче, као и животне прилике. Тако се долази у ситуацију да за исти предмет вештачења у малим срединама вештаци исте квалификације као и вештаци у већим срединама подносе мање трошковнике. Такође, у судској пракси наилази се и на одлуке суда којима се трошковник достављен од стране вештака усваја у целости, као и на одлуке којима се вештаци позивају да прецизирају свој трошковник у смислу претходно наведеног, сходно одредбама Правилника. Уз то, поменуте странке остају без досуђене накнаде за трошкове вештака иако су успеле са тужбених захтевом и трошкове предујмиле на депозит суда у траженом износу. Очигледно је да ће убудуће бити потребно да судови заузму јединствен става поводом наплате и висине трошкова вештака како би се грађанима обезбедила правна сигурност и једнакост у заштити права пред судом.

Електронско издање **ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ**

Незаобилазна помоћ у раду правника

ПРОПИСИ.НЕТ је електронско издање које се налази на интернет страници www.propisi.net и садржи преко 250.000 међусобно повезаних докумената: прописе, судску праксу, службена мишљења надлежних министарстава, моделе уговора и обрасце из свих области и коментаре прописа.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Уговори о стамбеним кредитима у „швајцарцима” – теорија, судска пракса и перспективе

Уговори о стамбеним кредитима у „швајцарцима” представљају правни феномен који је утицао на велики број грађана и правних лица који су се задужили путем таквог уговорног оквира, при чему се процењује да је таквих уговора у Републици Србији било око 17000, као и да је највећи број закључен у периоду од 2007. до 2008. године.

Немања Рилке,
судијски помоћник у
Основном суду у Сомбору

Спор у вези са извршењем обавеза по уговорима о стамбеним кредитима у „швајцарцима” настаје када наступе околности ван уговорног односа које су биле неочекиване и драстичне за кориснике кредита, а подразумевају и изразит негативан утицај на њихов животни стандард, па се покрећу чак и питања етичке природе – питања поштења и савесности. Наведене околности односе се на енорман раст вредности валуте швајцарски франак у кратком временском року, који је довео до увећања обавеза корисника кредита, и то неколико пута, а довео је и у питање могућност испуњења поменутих обавеза. Такав сплет чињеница представљао је непознаницу и за судове, који су дошли у ситуацију да правно квалификују једно чињенично стање које до тада није било присутно у пракси, што је резултирало различитом судском праксом. У овом моменту постоје значајни помаци по питању решавања наведених спорова пошто је значај питања препознат од стране највиших судских инстанци, које су заузеле став који има велик утицај на обликовање судске праксе. Исто тако, проблем је препознат и од стране законодавца, тако да је донет и Закон о конверзији стамбених кредита индексираних у швајцарским францима, којим је на систематски начин разрешен велики број питања, али не и сва, па се и даље појављују спорови који за предмет имају оспоравања наведених уговора у целини или делимично. Наставак текста посвећен је анализи теоријских основа описаних спорова, као и практичним аспектима случајева по тужбама клијената банака који су закључили уговоре о конверзији према споменутом закону, као и оних који нису пристали на понуђене услове, уз посебан осврт на стање у региону, као могућој перспективи даљег развоја судске праксе.

ТЕОРИЈСКЕ ОСНОВЕ

Ради правилног сагледавања проблема неопходно је извршити правну квалификацију спорних уговора о кредиту, имајући у виду да се у свакодневном говору користе различити правно нетачни термини, као што су „кредити у швајцарцима” или „кредити индексирани у швајцарским францима” и сл., што може да доведе до погрешне представе о природи тих уговора. Дакле, правно гледано, ради се о **динарским кредитима** пошто је исплата кредитиране суме извршена у динарима и та чињеница је од великог значаја за одређивање даљих обавеза уговорних страна. Сходно томе, на првом месту треба имати у виду дефиницију уговора о кредиту коју даје ЗОО

стао да важи раскидом. Такође, другостепени суд заузима правно стајалиште да се након склапања споразума о конверзији не може више тражити утврђење ништавости основног уговора. Наведена правна схватања су погрешна и у супротности са већ прихваћеним правним схватањима Врховног суда, како се и констатује у одлуци. Пре свега треба напоменути да чињеница да је неки **уговор раскинут није препрека за утврђење ништавости** уговора или утврђење ништавости појединих одредби тог уговора. Потребно је имати у виду да разлози за раскид уговора због, на пример, неиспуњења уговора настају накнадно, док разлози за ништавост уговора или појединих одредби уговора, кад се ради о делимичној ништавости, наступају од самог почетка, односно већ склапањем таквог уговора. Надаље, такође је **погрешно правно схватање да је склапање споразума о конверзији препрека да би могла да се утврђује ништавост основног уговора о кредиту**, па тако и ништавост појединих одредби тог уговора које би биле уједно и непоштене уговорне одредбе у складу са одредбама Закона о заштити потрошача, који се примењује у конкретном случају. Ништавост наступа по самом закону и настаје од самог тренутка склапања правног посла, при чему ништаван уговор не постаје ваљан ни када узрок ништавости накнадно нестане, осим у изузетним случајевима, кад је забрана мањег значаја и у целости је уговор испуњен, што није у случај склапања уговора о кредиту с промењивом каматном стопом и валутном клаузулом. Самим тим, корисник кредита има правни интерес и може да тражи утврђење ништавости појединих уговорних одредби како би на темељу тога евентуално остваривао своја права за која сматра да му припадају. У вези са тим треба узети у обзир да је до дана склапања споразума о конверзији важио основни уговор и да је производио правна дејства, а између осталог и она која се управо односе на испуњавање обавеза корисника кредита на основу непоштених и ништавих уговорних одредби о промењивој каматној стопи и валутној клаузули. Врховни суд требало је да има у виду да је у Одлуци Рев 3142/2018-2 такође јасно изразио правно схватање да у појединачним поступцима ради утврђења ништавости одредби уговора о кредиту с валутном клаузулом у ЦХФ и промењивом каматном стопом, коју су једнострано мењали кредитори, **није потребно поново утврђивати да ли су спорне одредбе уговора о кредиту ништаве**, с обзиром на то да постоји везаност за постојање повреде прописа заштите потрошача, а следствено томе и обавеза примене утврђене ништавости у колективном спору. Не може да постоји утврђена ништавост и непоштеност појединих одредби потрошачког уговора у колективном спору, а да истовремено не постоји ништавост и непоштеност таквих одредби у појединачном спору у односу на истоврсни уговор.

Ако би се резимирале битне разлике у поступању и одлучивану хрватских и наших судова, могло би да се истакне да хрватски судови сматрају да утврђивање ништавости валутне клаузуле повлачи ништавост целокупног уговора и изричито дозвољавају могућност утврђивања ништавости и у раскинутим уговорим и у уговорима у којима је дошло до конверзије по закону. Занимљиво је и то што у хрватском праву постоји механизам колективне тужбе, као и да се директно примењују одредбе о заштити потрошача, чиме се олакшава доказивање у сваком појединачном случају. У нашем праву, и поред постојања специфичног закона о заштити потрошача у области финансијских услуга, у пракси не постоји у довољној мери разумевање повезаности тог закона са основним законом о заштити потрошача, тако да се у извесним питањима корисницима финансијских услуга гарантује мање права него што би имали да се на њих примене и одредбе Закона о заштити потрошача, као што је то у случају поменуте месне надлежности суда.

УМЕСТО ЗАКЉУЧКА

Како се на основу целокупног излагања може закључити, велики посао очекује судове у Републици Србији, имајући у виду многоструке основе побијања уговора о стамбеним кредитима индексираним у швајцарским франциима. Остаје нада да ће судови показати довољно мудрости и организационе способности да на тај изазов правилно одговоре, наравно у разумном року. Време ће показати.

Противизвршење – примена института у пракси у светлу Закона о извршењу и обезбеђењу

Противизвршење је споредан извршни поступак, чији је циљ да извршном дужнику, којем је у главном извршном поступку одузето нешто без основа, изврши повраћај одузетог.

Александар Петковић,
дипл. правник

1. ПОЈАМ

Противизвршење представља адхезиони судски извршни поступак у ком извршни дужник у односу према којем је спроведено извршење потражује да му се врати оно што је извршни поверилац примио од њега на име извршења, јер за тако нешто није било правног основа или је основ касније престао да постоји. Иако се ради о адхезионом поступку, приликом противизвршења испољавају се одређене специфичности.

Под адхезионим поступком у ужем смислу речи подразумева се придружени поступак и то у оквиру неког главног поступка. Адхезиони поступак је у *процесној вези* са главним поступком и без обзира на то што он има свој посебан иницијални акт којим се покреће (предлог, захтев и сл.), посебан ток, предмет одлучивања и окончање доношењем одлуке, у потпуности је везан за временско трајање главног поступка, што значи да се права из адхезионог поступка остварују и о њима се одлучује искључиво у процесном оквиру главног поступка, до његовог окончања, и по правилу пред истим судом пред којим се води главни поступак (што, истина, не мора увек да буде правило пошто се понекад и неки адхезиони поступци покрећу након окончања главног поступка са којим су у вези).

Противизвршење, напротив, представља сасвим независан *sui generis* извршни поступак, који се покреће предлогом за противизвршење извршног дужника или трећег лица, и то независно од тока извршног поступка са којим је у вези. Штавише, противизвршење не само да се покреће независно од извршног поступка, већ у неким случајевима закон тражи да је, као услов за подношење предлога за противизвршење, извршни поступак претходно окончан. Такође, о предлогу за противизвршење не одлучује исти суд који је одлучивао у извршном поступку, већ се надлежност суда утврђује као и за било који други извршни поступак, применом правила која прописује Закон о извршењу и обезбеђењу. Међутим, упркос чињеници што између противизвршења и главног извршног поступка не постоји *процесна веза,* евидентно је постојање *материјалне везе.* Предуслов да би извршни дужник могао да поднесе предлог за противизвршење јесте претходно покренут извршни поступак против њега и не само то. Потребно је и да је тај извршни поступак успешно спроведен, односно да је извршни поверилац примио на име извршења оно што извршни дужник противизвршењем потражује да му се врати. Како без претходно покренутог извршног поступка и спроведеног извршења не може да постоји ни право извршног дужника на противизвршење, онда би последње наведено могло да се сматра адхезионим поступком у ширем смислу речи.

одузетог, избегавајући вођење парничног поступка због стицања без основа.

2. Подношење предлога за противизвршење везано је за преклузивни рок, чијим пропуштањем извршном дужнику једино остаје на располагању да своје потраживање остварује у парници, али се парнични поступак не може покренути док наведени рок не истекне.

3. Противизвршењем може да се служи не само извршни дужник већ и треће лице којем је, као учеснику у извршном поступку, утврђена недозвољеност извршења на одређеној ствари или праву, које је извршни поверилац без основа примио на име извршења.

4. Противизвршење није дозвољено у случају када су на предмету наступиле такве стварне или правне промене да враћање предмета више није могуће, али извршни дужник у том случају може своје право одмах да остварује у парничном поступку. Под стварним променама могла би, на пример, да се подразумева ствар или роба која је подложна кварењу или губитку вредности у погледу квантитета и квалитета (растур, кало, лом, квар и сл.), а под правним променама заснивање права својине над предметом извршења од стране трећег лица или пак неког другог стварног права које онемогућава повраћај у својину предмета извршења у корист извршног дужника.

Новчана казна као мера за непоштовање радне дисциплине, односно повреду радних обавеза

Новчана казна за повреду радне обавезе или непоштовање радне дисциплине представља законом утврђен случај када послодавац може запосленом да одбије од зараде износ утврђен решењем послодавца којим се утврђује одговорност запосленог за повреду радне обавезе или непоштовање радне дисциплине и изриче мера која се извршава обуставом од зараде запосленог.

Жељко Албанезе

Новчана казна запосленом уведена је у нашу радноправно праксу као санкција за повреде дужности из радног односа, било да се ради о непоштовању радне дисциплине било о повреди радне обавезе. Новчане казне су стриктно законски прописане, а у овом чланку биће размотрена два законска прописа која су утврдила могућност изрицања новчане казне:

1) Закон о раду („Сл. гласник РС" бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – Одлука УС и 113/2017) и

2) Закон о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе („Сл. гласник РС" бр. 21/2016, 113/2017 и 95/2018).

1. НОВЧАНА КАЗНА ЗА НЕПОШТОВАЊЕ РАДНЕ ДИСЦИПЛИНЕ, ОДНОСНО ПОВРЕДУ РАДНИХ ОБАВЕЗА ПРЕМА ЗАКОНУ О РАДУ

Према одредбама члана 179. Закона о раду („Сл. гласник РС" бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014 и 113/2017), послодавац може да откаже запосленом уговор о раду:

- ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог и његово понашање,
- ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе,
- ако запослени не поштује радну дисциплину и
- ако постоје оправдани разлози који се односи на потребе послодавца.

Међутим, према одредбама члана 179а истог закона, за **повреду радне обавезе или непоштовање радне дисциплине** у смислу наведених одредби члана 179. Закона, ако сматра да постоје олакшавајуће околности или да повреда радне обавезе, односно непоштовање радне дисциплине није такве природе да запосленом треба да престане радни однос, уместо отказа уговора о раду, послодавац може да изрекне једну од следећих мера:

1) привремено удаљење са рада без накнаде зараде – у трајању од једног до петнаест радних дана;

2) новчану казну у висини до 20% од основне зараде запосленог за месец у ком је новчана казна изречена, која се извршава обуставом од зараде на основу решења послодавца о изреченој мери – у трајању до три месеца;

3) опомену са најавом отказа, у којој се наводи да ће послодавац запосленом отказати уговор о раду без поновног упозорења из члана 180. Закона ако у наредном року од шест месеци учини исту повреду радне обавезе или непоштовање радне дисциплине.

Као што се види, у Закону о раду извршена је градација мера за повреду радне дисциплине, односно санкција мора да буде адекватна повреди, али није дозвољена кумулација казни, односно послодавац не може да изрекне

– основни коефицијент посла 12,00
– додатак за сложеност и одговорност 11,50
Укупан коефицијент (12,00 + 11,50) 23,50
– основица за обрачун плате нето .....**2.764,88 дин.**
– основна нето плата (23,50 x 2.764,88) .....64.974,68 дин.

Пример обрачуна плате и новчане казне дат је у наредној табели:

Ред. бр.	Опис	Износ
1.	Основна нето плата за месец у ком је новчана казна изречена	64.974,68
2	Основна бруто плата (Н - 1.630,00) : 0,701	90.363,31
3.	Број година рада у радном односу	10
4.	Укупан проценат додатка (ред. бр. 3 x 0,4%)	4%
5.	Износ додатка (ред. бр. 2 x ред. бр. 4)	3.614,53
6.	Укупна бруто плата (ред. бр. 2 + ред. бр. 5)	93.977,84
7.	Пореска олакшица	16.300,00
8.	Пореска основица (ред. бр. 6 - ред. бр. 7)	77.677,84
9	Порез (10% на ред. бр. 8)	7.767,78
1.0	Доприноси на терет запосленог (19,90% на ред. бр. 6)	18.701,59
1.1	Доприноси на терет послодавца (16,65% на ред. бр. 6)	15.647,31
1.2	**Нето плата (ред. бр. 6 - ред. бр. 9 - ред. бр. 10)**	**67.508,47**
1.3	Проценат новчане казне	20%
1.4	**Износ новчане казне (25% на 90.363,91)**	**18.072,78**
15	**Нето зарада за исплату (9 - 11)**	49.435,69

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција ***Моје каматне стопе***, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Жалба у управном поступку кад првостепени орган није донео решење у законом одређеном року

У овом тексту анализиран је законски концепт поступања по жалби коју је странка изјавила због тога што првостепени орган није донео решење у законом одређеном року.

Саша Кулић,
дипл. правник

Управни поступак, као најопштији поступак за остваривање права, односно наметање обавеза субјектима, подразумева ефикасно и благовремено поступање органа јавне власти (даље: орган), који појединачним управним актима одлучује о тим правима односно обавезама. Странка има оправдани интерес да орган одлучи о праву односно обавези тако што ће донети мериторну одлуку (решење). Да орган не би непотребно и неоправдано одуговлачио са доношењем решења, законодавац прописује рокове у којима решење треба да буде донето. Тако су и у нашем Закону о општем управном поступку („Сл. гласник РС" бр. 18/2016 и 95/2018 – аутентично тумачење – даље: ЗУП) чланом 145. прописани рокови за издавање решења (под издавањем решења ЗУП подразумева доношење и обавештавање странке о донетом решењу – став 1. поменутог члана), у зависности од тога да ли се о управној ствари одлучује у поступку непосредног одлучивања, при чему је орган дужан да изда решење најкасније у року од тридесет дана од покретања поступка. Уколико се, међутим, о управној ствари не одлучује у поступку непосредног одлучивања, орган је дужан да изда решење најкасније у року од шездесет дана од покретања поступка. На дужину наведених рокова свакако је утицала чињеница да се у поступку непосредног одлучивања не узима изјава странке и не води испитни поступак, због чега је сам поступак краћи, па је краћи и рок за издавање решења.

Овде ћемо оставити по страни дилему која се односи на став 1. члана 145, у оквиру којег су под појмом издавања решења обухваћене две радње: доношење и обавештавање странке о донетом решењу. Из те законске одредбе произлази да појам издавања решења обухвата кумулативно обе радње. Но, очигледно је да се те две радње неће временски поклапати. Шта се догађа ако је орган донео решење, али из неког разлога није благовремено (или није уопште) обавестио странку о донетом решењу? Колики може бити временски размак између те две радње? Да ли икакав правни значај има чињеница да је решење донето уколико странка није обавештена о томе? Та и многа друга питања у вези са наведеном законском формулацијом могу да доведу до проблема у примени закона, но то је изван тематског оквира овог чланка.

У ЗУП-у, чланом 173, прописано је поступање првостепеног и другостепеног органа у случају да првостепени орган није издао решење у законом предвиђеном року. У таквој ситуацији странка може да изјави жалбу, чиме почиње једна специфична фаза поступка. Одредбе тог члана подробније ће бити анализиране у наредном делу текста.

озбиљно нарушава двостепеност управног поступка, као правило. Остаје једино управни спор, као могућност провере, али то је већ судска контрола управе. Уосталом, ако је законодавац хтео да уведе такав концепт у наш правни поредак, зашто није остао доследан до краја и прописао да, уколико ни другостепени орган у процесној ситуацији о којој је овде реч не изда решење, Управни суд донесе пресуду којом замењује управни акт? Управни суд и иначе у тзв. управном спору пуне јурисдикције може да донесе пресуду која замењује управни акт. Ни такво законодавно решење, разуме се, не би нимало побољшало садашњу ситуацију нити би је учинило подношљивијом, али би барем цео концепт превађивања обавезе поступања по захтеву странке довео до апсурда, чија би последица била неопходност изналажења бољег и рационалнијег решења. Тај апсурд би у још већој мери учинио очигледним неодрживост и садашњег законодавног концепта.

Ако се има у виду да су пред другостепеним органима чак и другостепене усмене расправе ретке, јасно је да ће пред тим органима бити тешко, заправо немогуће, исходовање решења тако што ће они водити и првостепене поступке. Једна од већих потешкоћа у раду органа државне управе и јесте управо у томе што у постојећем правном поретку имају превише првостепених поступака. Ако буду додатно оптерећени и решавањем у првостепеном поступку у управним стварима у којима треба да имају улогу другостепених органа, јасно је да ће долазити до загушења у раду и колапса. Интенција законодавца требало би да буде управо обрнута: ваљало би државне органе поступно растерећивати већ постојећих првостепених поступака, а не додавати и оне првостепене поступке у којима првостепени органи у законом одређеном року нису издали решење. Овде је потребно подсетити на одредбу из члана 16. став 1. некадашњег Закона о државној управи („Сл. гласник РС” бр. 20/92, 6/93, 48/93, 53/93, 67/93, 48/94 и 49/99), према којој министарства не могу да предузимају послове из надлежности органа општине, Града Београда, градова и аутономних покрајина. Дакле, суштина је у томе да своју обавезу решавања у управним стварима у првостепеном поступку органи локалне самоуправе не могу да преваљују на органе државне управе, нити органи државне управе могу да преузимају послове (дакле, и решавање у управним стварима) из надлежности органа локалне самоуправе.

У закључним разматрањима анализе законског концепта поступања по жалби коју је странка изјавила због тога што првостепени орган није донео решење у законом одређеном року може се нагласити очигледна жеља законодавца да превазиђе насталу процесну ситуацију, водећи се првенствено интересима странке. Остаје, међутим, питање да ли је такав концепт адекватан, прихватљив и целисходан, нарочито стога што се предложено законодавно решење, према коме неиздавање решења од стране првостепеног органа ствара обавезу другостепеном органу да то учини, показује корисним, али само на кратко, палијативно решавајући конкретан случај. На дуже стазе, међутим, наведени концепт може да има вишеструко штетна дејства на рад другостепених органа, у првом реду министарстава, спречавајући их да раде послове и задатке због којих су првенствено образовани (припрема прописа и других општих аката, доношење стратешких докумената у областима из њихове надлежности, надзор над спровођењем закона, инспекцијски надзор и др.). Уместо тога, приморани су да се баве поступцима по жалбама, којих не би ни било у великом броју да првостепени органи ваљано воде првостепене поступке. Што је још горе, у тим поступцима по жалбама, као последица концепта који је размотрен у овом чланку, другостепени органи долазе у ситуацију да воде првостепене поступке у управним стварима у којима је једино исправно да их воде првостепени органи. Свако друго решење, па и постојеће, не може да оправда разлог свог постојања.

Обавеза пријављивања имовине јавних функционера као механизам јачања интегритета јавних функционера

Предмет разматрања у овом тексту су разлози због којих обавеза пријављивања имовине и прихода јавних функционера приликом ступања на функцију и извесно време након њеног напуштања представља један од најважнијих механизама појачане одговорности јавних функционера, јачања њиховог интегритета и спречавања сукоба интереса при обављању јавних функција.

Маја Матић,
шеф Одсека за представке и сарадњу са другим државним органима Агенције за борбу против корупције, потпредседник Удружења сертификованих истражитеља превара Србије (АЦФЕ Србија)

Ратификовањем Конвенције Уједињених нација против корупције, као држава потписница, преузели смо обавезу да ћемо, у циљу борбе против корупције, између осталог, промовисати: **интегритет, поштење и одговорност јавних службеника** у складу са основним принципима свог правног система.

Члан 8. Конвенције Уједињених нација против корупције говори о изузетном значају постојања и поштовања кодекса понашања јавних службеника у друштву. Свака држава потписница настојаће да, у оквиру свог институционалног и правног система, донесе и примени кодексе или стандарде понашања за исправно, часно и правилно вршење јавних функција. Свака држава потписница размотриће, у складу са основним принципима свог домаћег закона, успостављање мера и система којима ће да се олакша јавним функционерима пријављивање случајева корупције које примете приликом вршења јавних функција. Свака држава ће, такође, настојати да утврди мере и системе којима од јавних функционера захтева да одговарајућим органима дају изјаве у вези са својим другим активностима, запослењима, инвестиционим улагањима, имовином и поклонима значајне вредности или користима из којих може да проистекне сукоб интереса у односу на њихов рад у својству јавних функционера. На крају, свака држава потписница размотриће могућност предузимања дисциплинских и других мера против јавних функционера који крше кодексе или стандарде утврђене у складу са тим[1]

Све поменуто смо, као држава потписница, правно уредили и обезбедили да законом буде осмишљен систем пријаве имовине и прихода јавних функционера, као и да подаци о приходима и имовини јавних функционера буду транспарентни од ступања лица на јавну функцију, све време њеног трајања и одређено време након истека јавне функције.

I МЕХАНИЗМИ КОЈИ ОД ЈАВНИХ ФУНКЦИОНЕРА И ОРГАНА ЈАВНЕ ВЛАСТИ ЗАХТЕВАЈУ ДА ДАЈУ ИЗЈАВЕ У ВЕЗИ СА ОДРЕЂЕНИМ АКТИВНОСТИМА

Према члану 6. новог Закона о спречавању корупције („Сл. гласник РС” бр. 35/19 и 88/19 – даље: Закон) за послове вођења и

[1] Закон о ратификацији Конвенције Уједињених нација против корупције („Сл. лист СЦГ – Међународни уговори” бр.12/2005)

У поменутом периоду надлежним тужилаштвима поднето је једанаест кривичних пријава и извештаја због постојања основа сумње да функционери нису пријавили имовину Агенцији или да су дали лажне податке у намери да прикрију податке о имовини, односно због основа сумње да су извршили неко друго кривично дело за које се гоњење предузима по службеној дужности. По кривичним пријавама и извештајима који су поднети у току и пре 2019. године донете су три правоснажне условне осуде, две ослобађајуће пресуде, једна другостепена пресуда и једна наредба о одлагању кривичног гоњења, уз обавезу окривљеног да уплати одређени новчани износ, а поднета су и два оптужна предлога, одбачено је пет кривичних пријава и једна кривична пријава уз примену начела опортунитета, и обустављен је један поступак због одустанка јавног тужиоца од кривичног гоњења, док је у седамнаест случајева спровођење доказних радњи у току.

Другим надлежним државним органима поднето је девет извештаја (Пореској управи – четири, Управи за спречавање прања новца – пет) због постојања основа сумње да су функционери чија су имовина и приходи били предмет провера извршили неко друго кажњиво дело из надлежности тог органа. Поднето је укупно десет захтева за покретање прекршајног поступка због неблаговременог подношења извештаја о имовини и приходима. Агенција је израдила методологију за приоритизацију извештаја функционера који ће бити предмет провере. На тај начин развијене су нове могућности идентификовања, као и начина селекције, извештаја о имовини и приходима функционера који ће бити предмет провере.[3]

III ЗАКЉУЧАК

Обавеза пријављивања имовине, прихода, дугова и интереса наметнута јавним функционерима представља изузетно користан превентивни алат који треба да спречи настанак сукоба између јавног и приватног интереса јавног функционера, при чему приватни интереси јавног функционера непожељно утичу на објективно и независно вршење његових службених дужности, али и да доведе до повећања одговорности јавних функционера. С тим у вези, само повезивање механизама који обезбеђују изузетно корисне податке о имовини јавних функционера са механизмима за решавање сукоба интереса и проактивно утврђивање сукоба интереса код јавних функционера, у ситуацији када постоји могућност непосредног прикупљања релевантних података и доказа, представља значајно овлашћење које Агенција може да искористи како би ефикасно обављала послове из своје надлежности и спречила да јавни функционери имају приватне интересе који утичу на обављање јавних функција.

---

[3] Извештај о раду Агенције за борбу против корупције за 2019. годину.

Електронски часопис ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Часопис **„Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ"**, електронско издање, са стручним ауторским текстовима, већ дужи низ година незаобилазни је саветник и дневни пратилац у свачијем пословању. Намењен је, пре свега, правним службама у јавном и приватном сектору, привредним субјектима, установама, адвокатским канцеларијама итд.

Од области у часопису издвајамо: Јавне набавке и буџети, Грађанско право, Кривично и прекршајно право, Образовање, Планирање, изградња, становање, Привредно право, Радно право, Управно право, Здравствене установе, здравствена заштита и здравствено осигурање и друге области, као и сталне рубрике „Портал читалаца", „Календар правних аката" и „Регистар прописа".

Тренутно се у издању налази преко 1.100 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњим бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Заступање у области права индустријске својине

У овом тексту анализиране су специфичности које се односе на заступање у поступцима заштите права индустријске својине.

Александра Михаиловић,

помоћник директора у Заводу за интелектуалну својину

Патент, мали патент, топографија полупроводничког производа, жиг, индустријски дизајн и ознака географског порекла представљају права индустријске својине која свом носиоцу обезбеђују искључиво право на економско искоришћавање предмета заштићеног правом индустријске својине. Такође, та права омогућавају носиоцу да спречи свако треће лице, које нема његову сагласност, да комерцијално користи предмет који је заштићен неким од права индустријске својине. **У предмете заштите патентом и малим патентом** сврставају се проналасци из било које области технике. **Топографија полупроводничког производа** је низ повезаних слика који представља тродимензионални узорак слојева од којих је полупроводнички производ састављен и у којем свака слика приказује узорак или део узорка површине полупроводничког производа у било којој фази његове производње, без обзира на начин који је приказан или кодиран. **Жигом се штити** знак који у промету служи за разликовање робе, односно услуга једног физичког или правног лица од исте или сличне робе, односно услуга другог физичког или правног лица. **Предмет заштите индустријског дизајна** је спољашњи изглед индустријског или занатског производа, док **географском ознаком порекла** може да се заштити име порекла и географска ознака.

Завод за интелектуалну својину (даље: Завод), као посебна организација у систему државне управе, спроводи поступак за признање права и једина је таква институција у Републици Србији. **Поступак признања права води се пред Заводом у складу са посебним законима који уређују област индустријске својине, али на сва питања поступка која нису уређена посебним законима примењује се Закон о општем управном поступку** („Сл. гласник РС” бр. 18/16 и 95/18 – аутентично тумачење). Важно је напоменути да су права индустријске својине територијалног карактера, а да би неко право било заштићено на међународном нивоу, потребно је да се поднесе међународна пријава у складу са међународним уговорима који уређују међународну заштиту. **Дакле, ако је патент, жиг или индустријски дизајн признат у управном поступку пред Заводом, то право ће важити само на територији Републике Србије**.

На питања процесне способности странке и овлашћење пуномоћника пред Заводом примењује се Закон о општем управном поступку, док су посебним законима из области индустријске својине прописане специфичности које се примењују на заступање за свако право индустријске својине.

Процесно способна странка у управном поступку пред Заводом може да иступа самостално, али ако странка жели да овласти стручно лице за заступање, онда ће овластити пуномоћника. **Пуномоћник у управном поступку** је физичко лице овлашћено од стране властодавца (процесно способне странке или законског заступника процесно неспособне странке) да га заступа у поступку, односно да предузима процесне радње у његово име и за његов рачун, изузев да даје изјаве које само странка може дати. Пуномоћник може бити свако ко је пословно способан, изузев лица које се бави надриписарством. **У погле-**

Заинтересована лица могу да полажу стручни испит за заступника за заштиту проналазака (даље: патентни заступник) или стручни испит за заступника за знаке разликовања, или оба испита. Стручни испит састоји се из два дела: из општег дела, који је исти за све кандидате, и посебног дела, који се разликује у зависности од области коју полажу. **Посебни део стручног испита за патентног заступника** обухвата области заштите проналазака и топографија полупроводничких производа, док **посебни део стручног испита за заступника за знаке разликовања** обухвата области заштите жигова, индустријског дизајна и ознака географског порекла. **Општи део** стручног испита обухвата основе права индустријске својине, уређење послова заступања у области права индустријске својине, познавање управног поступка и управног спора, делокруг надлежних органа у области заштите и спровођења права индустријске својине и надлежности судова у поступцима за заштиту права индустријске својине.

Општи део стручног испита не полажу кандидати који су положили правосудни или државни стручни испит у Републици Србији, као и лица која су већ уписана у Регистар заступника.

Посебни део стручног испита за патентног заступника обухвата два предмета: патентно право и право топографија полупроводничких производа. **Посебни део стручног испита за заступника за знаке разликовања** обухвата три предмета: жиговно право, право индустријског дизајна и право ознака географског порекла.

Стручни испит се полаже у Заводу за интелектуалну својину, пред испитном комисијом, а о положеном стручном испиту издаје се уверење. Испитну комисију, која се састоји од председника, два члана и секретара, решењем образује директор Завода на период од четири године. Завод обезбеђује вршење стручних, административних и других послова у вези са стручним испитом.

Завод на својој интернет страници објављује датум, време и место полагања стручног испита, и то месец дана пре заказаног термина. Полагање стручног испита организује се два пута годишње, обично у јуну и децембру. Испит је јаван, тако да сва заинтересована лица могу да присуствују испиту.

За кандидате који нису положили испит из свих предмета дата је могућност изласка на поправни испит. Поправни испит може да се полаже само једном, у року који не може бити краћи од месец дана нити дужи од три месеца од датума када је кандидат полагао усмени део испита.

Програм стручног испита за лица која се баве заступањем у области права индустријске својине објављен је у прилогу Правилника и представља обавезно штиво за кандидате који желе да су упишу у Регистар заступника.

Усвајањем Правилника о програму и начину полагања стручног испита за лица која се баве заступањем у области индустријске својине из 2019. године Република Србија ускладила је своје законодавство са европским, чиме је обезбедила високу стручност и професионалност заступника. Подносиоци пријава за заштиту индустријске својине и носиоци тих права ангажовањем заступника који је уписан у Регистар заступника овластиће лице које је високо квалификовано и обучено да поступа пред Заводом, узимајући у обзир све специфичности сваког појединачног права индустријске својине.

ИНГ-ПРО
3 ДЕЦЕНИЈЕ
С НАМА НЕМА ЛУТАЊА

Новине које доноси iOS 14 оперативни систем компаније „Епл" са становишта приватности лица и обавеза за инжењере за развој апликација, оглашиваче и друга лица у том погледу

Нова измењена политика приватности, коју је компанија „Епл" (енг. *Apple*) најавила и коју ће ускоро имплементирати у свом новом iOS 14 оперативном систему, кроз *AppTrackingTransparency* оквир, узбуркала је јавност и пробудила велико интересовање у Србији, будући да ће имати утицај како на инжењере за развој (енг. *developer*) који креирају апликације и који су пласирали или планирају да пласирају апликације у „Епл" продавници, тако и на оглашиваче и компаније које се оглашавају путем апликација.

Петар Мијатовић,
адвокат

AppTrackingTransparency оквир већ сада је јавно доступан, али је Епл одложио примену истог како би инжењери за развој апликација имали довољно времена да рад апликација које се већ налазе или тек планирају да поставе у „Епл" продавници ускладе са њим, тако да ће исти, према последњим најавама поменуте компаније, бити у примени негде почетком 2021. године.

Иако је потребно напоменути да брига о приватности корисника није једини разлог за увођење промена од стране Епла, већ свакако и пословна борба са осталим „тех" компанијама, које се много више ослањају на онлајн--праћење понашања корисника, па ће наведене новине имати много већи негативан ефекат на Еплову конкуренцију, то не мења чињеницу да поменуте измене имају директне импликације на све апликације које се пласирају у „Епл" продавници, њихове власнике и компаније у маркетиншком пословању (енг. *advertising*).

У овом тексту дат је посебан осврт на најбитније аспекте нове политике приватности компаније „Епл" у iOS 14 оперативном систему, као и на практичне импликације исте на компаније које развијају апликације и све друге субјекте на које ће та политика приватности посредно или непосредно имати утицаја.

I. Инжењери за развој апликација биће дужни да прибаве претходни пристанак корисника Епла за праћења корисника

Увођењем iOS 14, iPadOS 14 и tvOS 14 оперативних система настаје и обавеза програмера и власника апликација да **прибаве претходни пристанак корисника кроз *AppTrackingTransparency* оквир, како би били у могућности да прате корисника или да приступе идентификатору оглашавања уређаја**. Праћење се односи на радњу повезивања података корисника или уређаја прикупљених из апликације са подацима корисника или уређаја прикупљених из апликација других компанија, веб-сајтова или ван мреже, за потребе циљног оглашавања или мерења оглашавања. Праћење се такође односи на дељење података корисника или уређаја са брокерима података.

Компанија „Епл" наводи следеће примере праћења:

тично значи да корисници могу да инсталирају апликацију и да почну са употребом исте, а само обавештење неће „искочити" док апликација не захтева IDFA идентификатор.

Услед таквих, поприлично великих промена, инжењери за развој који креирају апликације и који су исте пласирали или планирају да их пласирају у „Епл" продавници, оглашивачи и компаније које се оглашавају путем апликација које се пласирају у тој продавници, сусрећу се са великим изазовима.

Као први изазов може да се наведе то што увођењем тако ригидног *AppTrackingTransparency* оквира, без претходног афирмативног пристанка корисника апликације, корисници више неће моћи да буду праћени чак ни у некомерцијалне сврхе (потребе мерења, извештавања и др.).

Други велики изазов је управо то што сада апликација корисницима може да пружи само једном обавештење којим исти бирају да ли хоће или неће да дозволе праћење путем идентификатора. Пракса је у неким сличним ситуацијама показала да само око 15% корисника, када има прилику за избор, бира да дозволи праћење свог онлајн-понашања, док још мањи проценат њих или, боље рећи, проценат на нивоу статистичке грешке, када се одлучи за такву опцију, одлучи да промени такав избор у својим подешавањима. Стога је на самим инжењерима за развој апликације да у том кратком обавештењу на што једноставнији и пријемчивији начин покушају да објасне корисницима због чега желе да прикупљају податке и да их упуте где могу да приступе детаљнијим информацијама, што неће бити нимало лак задатак.

Трећи изазов, односно питање и дилема која се јавља за инжењере за развој и компаније јесте шта се дешава у ситуацији када су пристанак за праћење претходно добили од корисника ван апликације, на пример путем њиховог веб-сајта или чак писаним путем и слично. Компанија „Епл" је и ту задржала прилично ригидан став, будући да је саопштила да се њен *AppTrackingTransparency* оквир примењује без изузетка. То значи да ће, упркос постојању ранијег пристанка конкретног лица, апликације морати да прибаве *opt-in* пристанак Еплових корисника управо у апликацији која се налази на Епловом уређају, кроз *AppTrackingTransparency* оквир, што је још једна отежавајућа околност за поменуте субјекте.

Када се говори о самој имплементацији промена, оно што је битно истаћи јесте да, иако је ажурирао своју политику приватности кроз *AppTrackingTransparency* оквир и има могућност да контролише који корисник је дао пристанак апликацији, Епл није предузео и друге веома битне кораке за имплементацију нове политике, односно није увео техничке механизме који би спречили инжењере за развој апликација и компаније које су повезане са њима да без претходног пристанка корисника приступе подацима који су повезани са уређајем корисника или апликацијом, са изузетком IDFA идентификатора, над којим Епл има могућност укључивања и искључивања.

С друге стране, иако Епл нема техничких механизама да спречи апликације да без претходног пристанка користе податке корисника, односно да прате понашање корисника, та компанија свакако поседује правне механизме да то заустави, будући да је свака компанија која развија апликацију и планира да стави апликацију у „Епл" продавницу дужна да прихвати услове пословање Епла, у конкретном случају посебно услове који се односе на обавезе инжењера за развој апликација. У случају кршења истих, Епл може да скине апликацију из „Епл" продавнице.

III. Закључак

Имајући у виду све што је изложено може се закључити да увођење новог *AppTrackingTransparency* оквира од стране Епла заиста представља велику промену са више аспеката. Уколико тај оквир, са датим „правилима игре", заиста и започне са применом у току ове године, инжењери за развој апликација, оглашивачи и практично целокупна маркетиншка индустрија, која се ослања на такву врсту оглашавања, мораће да изврше велика прилагођавања у односу према Епловим корисницима, док ће Еплово будуће понашање, у смислу потенцијалног санкционисања инжењера за развој апликација, показати колико ће та компанија доследно примењивати нови оквир.

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрици дајемо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора имају искључиво претплатници на наш часопис.

РАДНО ПРАВО

Напредовање службеника у смислу Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе

П: *С обзиром на то да је Законом о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе прописано да службеник може да напредује на непосредно више извршилачко радно место ако му је најмање два пута узастопно одређена оцена „истиче се”, ако постоји слободно радно место и службеник испуњава услове за рад на њему, да ли се у обзир узимају оцене у последње две године или је битно само да се ради о две узастопне оцене „истиче се”? У конкретном случају службеник је за 2017. и 2018. годину оцењен са „истиче се”, док је у 2019. години добио оцену „добар”. И да ли службеник који је три пута узастопно оцењен оценом „истиче се”, има звање саветник и средњи коефицијент може да напредује одређивањем већег коефицијента, а задржавањем истог звања, с обзиром на то да још увек нису уведене платне групе и платни разреди?*

О: У смислу поменутог закона сматрамо да треба применити принцип „два узастопна оцењивања”, без обзира на трећу годину. Дакле, акценат Закона је на два узастопна оцењивања којима се стварају услови за распоређивање на непосредно више извршилачко радно место, ако такво постоји и службеник испуњава услове за рад на њему.

У другом случају, ако је оцена „истиче се” дата три пута, може се само поштовати одредба члана 133е став 2. Закона, на основу које службеник који је премештен на непосредно више извршилачко радно место јер му је два пута узастопно одређена оцена „истиче се” може, и ако не испуњава услове везане за радно искуство у струци, да буде премештен на непосредно више радно место, односно, ако службеник и није премештен после две оцене „истиче се”, после три такве оцене може да буде премештен само на више радно место, које би донело и виши коефицијент, ако такво радно место постоји у истом звању или у другом органу.

Дефинисање зараде у уговору о раду у случају непуног радног времена

П: *Да ли, у случају ангажовања уговором о раду на одређено време са непуним радним временом, члан у уговору о раду за дефинисање зараде, која није одређена коефицијентима, већ у бруто 2 износу, треба да се изрази за пуно или за непуно радно време? На пример, ако је пуна зарада за 40 часова рада недељно 800 евра у динарској противвредности за месец дана, онда је за непуно радно време и 50% зараде за 20 часова рада недељно 400 евра у динарској противвредности за месец дана.*

О: Сагласно члану 33. Закона о раду, уговор о раду за поменутог запосленог пре свега треба да садржи тачку по којој ће запослени обављати послове с непуним радним временом у трајању од 4 (четири) сата дневно, односно 20 (двадесет) сати недељно.

Исти члан Закона о раду прописује да у уговор о раду морају да се унесу:

- новчани износ основне зараде на дан закључења уговора о раду и

блика Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, запослени код новог послодавца има пробни рад у трајању од најмање један месец, а најдуже шест месеци.

ЗАШТИТА ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

П: *Да ли оцу, подносиоцу захтева, који је по пресуди суда обавезан на плаћање доприноса за издржавање, могу да се дају информације о статусу студента, које су му потребне ради покретања судског спора за измену висине законског издржавања?*

О: Полазећи од претпоставке да је родитељ, обавезник законског издржавања, поднео захтев у форми захтева за приступ информацијама од јавног значаја, треба имати у виду да податак о статусу студента одређеног лица представља податак о личности у смислу Закона о заштити података о личности, а да високошколска установа, као орган власти, исти не може да открије тражиоцу будући да би то нарушило приватност лица. У конкретном случају, према достављеним информацијама, не постоје услови за примену изузетака од заштите приватности лица који су прописани чланом 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

У случају да се родитељ, обавезник законског издржавања, није обратио захтевом за приступ информацијама од јавног значаја, напомињемо да је, сходно Закону о заштити података о личности, за сваку врсту обраде података о личности, укључујући и откривање података трећим лицима, неопходно постојање законског основа, при чему у описаном случају, према достављеним информацијама, такав законски основ не постоји.

У сваком случају, родитељ који је обавезник законског издржавања има право да у судском поступку за промену висине законског издржавања предложи суду извођење доказа прибављањем информације о статусу студента, тако да надлежни суд може да затражи од високошколске установе да достави тражене информације, у ком случају би високошколска установа била дужна да поступи по захтеву суда и истом достави тражене информације.

Календар важења правних аката

Прописи који одложено престају да важе или чија одложена примена почиње у наредном периоду

- **Закон о потврђивању Конвенције о међународном остваривању издржавања деце и других чланова породице** („Сл. гласник РС – Међународни уговори” бр. 4/2020)

– Конвенција ступа на снагу 1. 2. 2021. године.

- **Закон о потврђивању Споразума о социјалној сигурности између Владе Републике Србије и Владе Народне Републике Кине** („Сл. гласник РС – Међународни уговори” бр. 12/2018)

– Споразум ступа на снагу 1. 2. 2021. године.

- **Правилник о условима које морају да испуњавају пружаоци услуга у ваздушној пловидби** („Сл. гласник РС” бр. 26/2020)

– примењује се од 28. 1. 2021. године.

- **Правилник о техничким и функционалним карактеристикама столова и аутомата за игре на срећу, начину и поступку испитивања испуњености потребних услова** („Сл. гласник РС” бр. 152/2020)

– примењује се од 15. 1. 2021. године.

- **Правилник о условима за обављање поправке столова и аутомата за игре на срећу („Сл. гласник РС” бр. 152/2020)**

– примењује се од 15. 1. 2021. године.

Закони који регулишу односе унутар људске заједнице, која би требало да буде по мери сваког појединца, тичу се различитих сегмената свакодневног живота. Међу тим сегментима посебну улогу у очувању и усавршавању људске цивилизације имају изванредна дела људског духа по којима би се требало равнати, као што из оних негативних треба учити. У новој рубрици „Поводом…" бавићемо се баш тиме – значајним датумима, историјским преокретима, заслужним личностима и пресудним документима, као и њиховим утицајем на измене и усавршавање прописа.

Поводом божићних и новогодишњих празника

Раскошно окићена јелка у углу топле собе, под којом чланови породице радосно размењују поклоне и најлепше жеље, представља свакако празничну идилу којој свако тежи. Још и када се град потруди и на главним трговима постави такву декорацију од које застаје дах, све да би нас подсетио да на овом свету још увек има магије, осећај је немерљив. Међутим, чак и магија празника може да се помути тамо где су закони лабави, а жеља челника за зарадом већа него потреба да се у време празника дели и помаже.

Празнују ли Срби највише

Кад год се приближи неки празник, у домаћим медијима развије се полемика да ли смо ми народ који највише слави, уз обавезна претеривања. Јавне празнике, без обзира на то да ли су повезани с неким важним историјским или политичким догађајем или представљају посебне датуме у верској традицији различитих цркава, признаје Влада одређене државе, па се зато и називају „државни". У већини земаља света државни празници славе се нерадно, али је ипак остављено свакој земљи понаособ да уреди да ли ће се и колико одсуствовати за време празника, као и да ли ће и колико ти дани бити плаћени. Врло често се расправља и о томе да ли су економски стабилније оне земље које мање празнују или празнични одмор ипак доприноси вишој продуктивности и посвећенијем раду запослених. Иако је **Међународна организација рада** Конвенцијом 132. о плаћеном годишњем одмору из 1970. године уредила да запослени имају право на плаћен годишњи одмор од минимум три недеље, у студији издатој под њеним покровитељством, под називом „Прописи о радном времену: глобална перспектива" наводи се да се **међународни стандарди радног времена не односе на државне празнике и накнаду за дане рада на државне празнике**.

У многим земљама рад у дане државних празника често је регулисан баш као и рад недељом, осим изузетака као што су хитни случајеви или послови који се обављају у континуитету. Понегде се рад на дан државних празника компензује даном одмора, као што је то у Чешкој, Боливији или Немачкој. Када раде на државне празнике, запослени обично имају права на додатну надокнаду. У неким земљама тај бонус је обавезан и плаћа се једном годишње као додатак на плату. Обично

стралији. У Литванији је направљена јелка са прозорима, као кућа, док је у Тајвану јелка састављена од лед светла, скоро 36 метара висока. Јелке се праве од најразличитијих материјала и у најнезамисливијим облицима, а тек остаје да се види како ће нас маштовити стваоци изненађивати наредних година.

Новогодишња јелка – симбол раздора

Иако јелка својим сјајем чини дочек Нове године посебним, понекад то може да се изврне у супротност, и то онда када градски челници претерају у декорисању, не водећи рачуна о потребама становништва или буџету земље.

1. Године 2018. новинари Крика тражили су проверу јавних набавки новогодишње расвете у Београду од стране фирме „Keep light". Истрага је поверена Одељењу за борбу против корупције при Вишем јавном тужилаштву у Београду, које је од полиције затражило да провери набавку новогодишње расвете, као и куповину јелке вредне 83.000 евра. Том захтеву додата је и набавка из 2016. године, коју су већ испитивала два тужилаштва по пријави иницијативе „Не давимо Београд", које је пријаву проследило Другом основном тужилаштву, да би исто пријаве одбацило. Наиме, Портал „Пиштаљка" у децембру 2016. године открио је да је тендер за набавку новогодишње расвете у Београду био намештен јер је задате услове могла да испуни само једна фирма. У конкурсној документацији београдског јавног предузећа „Јавно осветљење" могло се видети да су тражени светлећи украси идентични онима са фотографије грчке фирме „Фотодиастаси", чији је једини дистрибутер у Србији фирма „Keep light", која је и добила посао.[22] И по питању пријаве из 2018. године Више јавно тужилаштво одбацило је кривичну пријаву коју је у децембру 2017. године поднела иницијатива „Не давимо Београд" због злоупотребе при јавној набавци новогодишње јелке плаћене 83.000 евра, због, како је наведено у обавештењу Иницијативи, не постоје основи сумње да су пријављени учинили кривично дело.

Ипак, чак и онда када помислимо да су само наши челници склони томе да претерују при куповини новогодишње декорације, светски медији уверавају нас у супротно:

2. Убогој јелки из Рима из 2017, тзв. Шугавку, која је предмет подсмеха Италијана на друштвеним мрежама јер је упоређена са четком за ве-це шољу, завршила је на суду. Разлог је огромна свота новца коју је градска власт издвојила, тако да је за божићну смреку плаћено наводно 50.000 евра, без јавног тендера, што је готово три пута више него године пре тога. Удружења у својој пријави суду надлежном за трошење средстава из јавних буџета траже отварање истраге како би се утврдило да ли је набавком готово мртвог стабла начињена штета, односно јесу ли средства бачена на штету других услуга и потреба јавности. Осим тога, захтевано је и да се Шугавко уклони са трга. То стабло је 21 метар висока смрека донета у Рим с Доломита.[23]

3) Градски челници града Мерцедеса у Тексасу 2019. године увелико су се залетели са украшавањем поводом предстојећих празника, па су потрошили више од 100.000 долара на јелку са огромном жутом машном и уличне украсе, док су становници негодовали. Наиме, многи сматрају да је том граду потребно да се новац потроши за запушавање рупа, улична светла или поправку одвода, а да град свакако није у финансијској ситуацији да се тако разбацује. Рачун до ког је дошао Канал 5 укључује ЛЕД божићно дрвце високо око 30 м, за које градске власти кажу да је једно од три на свету и да кошта више од 65.000 америчких долара, док су други улични украси наручени из Француске и коштају више од 27.000 америчких долара.[24] Градски менаџер Серхио Завала потврдио је те износе, уз објашњење да су се званичници града сагласили са том куповином у децембру 2018. године, нарочито зато што су се и сами грађани итекако жалили на скоро 20 година стару јелку.[25]

Приредила: **Милица Радованчев**, лектор

[22] https://www.krik.rs/slucaj-novogodisnja-jelka-policija-prikuplja-informacije/

[23] https://time.rs/c/461902935c/gradska-uprava-rima-ide-na-sud-zbog-sugavka.html

[24] https://www.krgv.com/news/questions-arise-after-more-than-100k-is-spent-on-christmas-decor-in-mercedes/

[25] https://www.valleycentral.com/news/local-news/mercedes-city-manager-explains-christmas-tree-purchase/

Осим тога што се људска свест развијала и усложњавала развојем језика, унапређујући могућности споразумевања међу људима, развијала се и читава људска заједница, што је рађало потребу за увођењем реда у свакодневни живот на свима прихватљив, функционалан и разумљив начин. Тај ред постизао се устројавањем правила, односно закона, а закони свеукупно чине правни систем једне државе. Циљ ове рубрике је да укаже на то како језик и његове особености утичу на формулисање и касније тумачење законских норми, као и каква је улога вештачења заснованих на језику у истражним и судским процесима.

Новогодишње честитке као доказни материјал

Уговори, потписи, писма уцене или претње, тестаменти и друга писана или куцана грађа предмет су истраживања форензичких лингвиста, али понекад, уместо ведрих и полетних жеља, и новогодишње честитке могу да завршe као докази у предистражним и истражним поступцима. С тим у складу је и улога лингвисте као судског вештака и тумача, који и у врло деликатним ситуацијама својом вештином проналази начин да открије кључне детаље за истрагу.

Лингвиста као судски вештак и тумач

Колико у предистражном и истражном поступку може да буде значајна улога стручњака из области лингвистике како би се на основу неких језичких особености сузио круг осумњичених и подробније представила личност починиоца, говоре случајеви који су детаљно приказани у претходним бројевима овог часописа. Чињеница је да је у последњих двадесетак година нагло порасло интересовање за стручним налазима лингвиста на судовима широм света, без обзира на то да ли се анализира значење морфеме у спорном тексту, ауторско право над неким делом или целим текстом или се тумачи значење онога што је написано. И о методима и о средствима већ је било речи у прва два текста о форензичкој лингвистици, али се та област непрестано допуњује, нарочито зато што сваки случај доноси нове изазове и узбудљива питања, на пример како се може мерити особеност, а самим тим и доказна вредност појединачних израза аутора или пак поузданост вербалног памћења сведока.

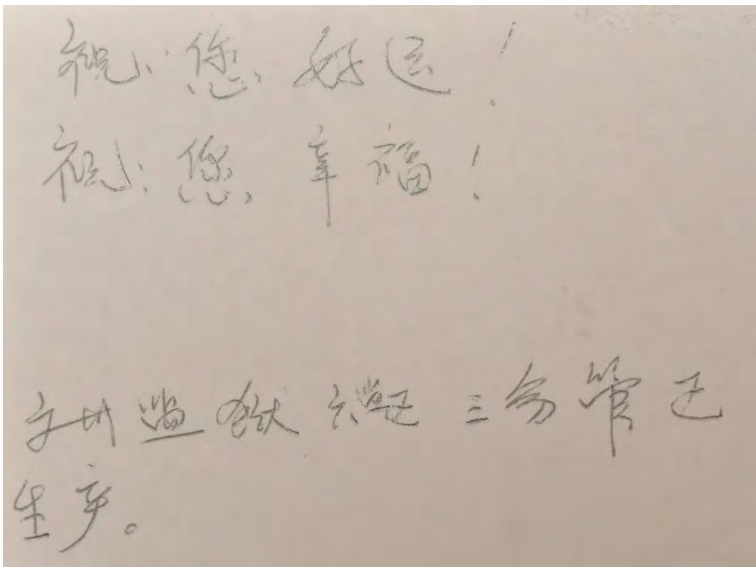
Како је запазио Малком Култард, истакнути британски форензичар, лингвиста и професор на Универзитету у Бирмингему, лингвиста се суочава са два проблема: прво, како да на најбољи начин пренесе језичке увиде и закључке лаицима, и друго, ако је лингвиста позван да сведочи, како треба да се избори са необичном атмосфером унакрсних испитивања адвоката и одговора које директно упућује судији и/или пороти.[1] Јасно је да се и други судски вештаци суочавају са таквим проблемом, али лингвиста има и додатни, прилично јединствен проблем, а то је да су сви људи у одређеном смислу стручњаци за језик[2]. Судове, по мишљењу Култарда,

1 The Linguist as Expert Witness, Malcolm Coulthard, стр. 1

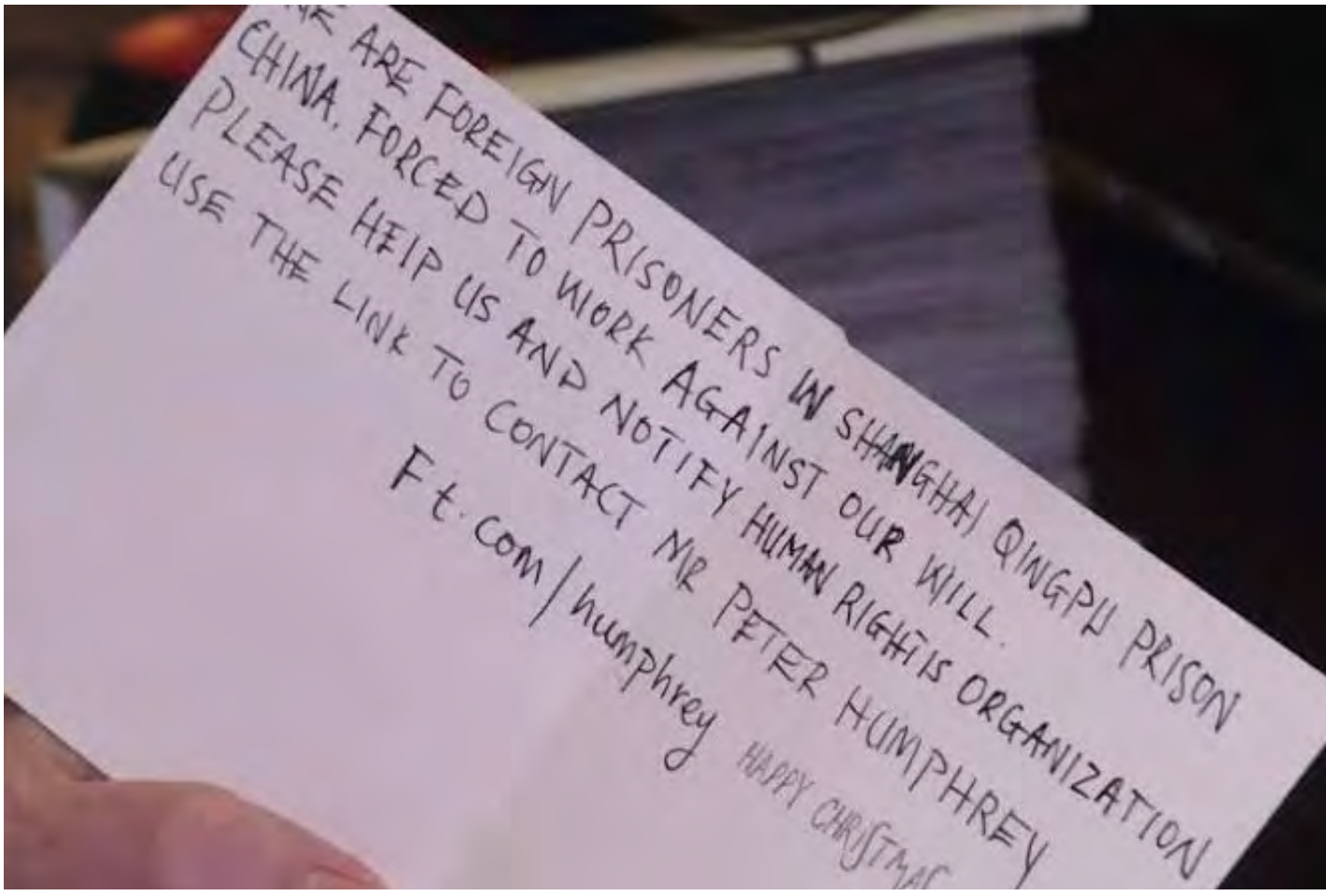
2 Ибид, стр. 1

може видети да сумње нема ко је починилац јер иницијали на крају текста упућују на њих (Ф. Н. Л. – *Frente Nacionalista Patria y Libertad* илити *Национални фронт државе и слободе*), као и да је врло јасно да постоји рок у ком ће претње бити испуњене, односно жртва неће доживети следећу годину.

Многа међународна удружења која се баве положајем грађана у затвореним друштвима, земљама под диктатуром и сл.апелују на велики број претњи које пристижу на рачун истражитеља и бораца за права оштећених породица, али и да постоји велики број нерасветљених случајева остварених претњи и да је потребно тај проблем много озбиљније схватити, чему свакако могу да допринесу и вештаци и тумачи лингвисти.

Порука кинеског затвореника коју је Џесика Ригби пронашла у пакету честитки

Порука затвореника пронађена у честитки купљеној у ланцу супермаркета „Теско”

Приредила: **Милица Радованчев**, лектор

Преглед прописа...

ИЗДВАЈАМО ЗНАЧАЈНЕ ПРОПИСЕ КОЈИ СУ ДОНЕТИ ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА...

ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ

- Уредба о изменама и допуни Уредбе о мерама за спречавање и сузбијање заразне болести COVID-19 („Сл. гласник РС" бр. 144/2020 од 27. 11. 2020)

- Уредба о утврђивању Програма финансијске подршке спортским организацијама у отежаним економским условима услед пандемије COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Сл. гласник РС" бр. 144/2020 од 27. 11. 2020)

- Уредба о изменама Уредбе о мерама за спречавање и сузбијање заразне болести COVID-19 („Сл. гласник РС" бр. 145/2020 од 3. 12. 2020)

- Уредба о утврђивању Програма распореда и коришћења субвенција за подршку раду угоститељске и туристичке привреде због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Сл. гласник РС" бр. 146/2020 од 4. 12. 2020)

- Закључак о успостављању привременог пројекта – Картица погодности „За наше хероје" („Сл. гласник РС" бр. 146/2020 од 4. 12. 2020)

- Уредба о мерама за спречавање и сузбијање заразне болести COVID-19 („Сл. гласник РС" бр. 151/2020 од 15. 12. 2020)

- Упутство о начину примене ограничења уласка у Републику Србију лицима која долазе из држава захваћених епидемијом заразне болести COVID-19 („Сл. гласник РС" бр. 151/2020 од 15. 12. 2020)

- Уредба о изменама Уредбе о мерама за спречавање и сузбијање заразне болести COVID-19 („Сл. гласник РС" бр. 152/2020 од 18. 12. 2020)

- Закон о утврђивању гарантне шеме као мера подршке привреди за ублажавање последица пандемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Сл. гласник РС" бр. 153/2020 од 21. 12. 2020)

- Уредба о измени и допуни Уредбе о мерама за спречавање и сузбијање заразне болести COVID-19 („Сл. гласник РС" бр. 153/2020 од 21. 12. 2020)

- Наредба о спровођењу ванредне препоручене имунизације против COVID-19 („Сл. гласник РС" бр. 155/2020 од 24. 12. 2020)

ЗДРАВСТВО

- Правилник о допунама Правилника о утврђивању цена за лабораторијске здравствене услуге на примарном, секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите („Сл. гласник РС" бр. 145/2020 од 3. 12. 2020)

- Правилник о измени Правилника о обрасцу и садржини лекарског рецепта, начину издавања и прописивања лекова („Сл. гласник РС" бр. 150/2020 од 15. 12. 2020)

- Правилник о ближим условима, начину и поступку за добијање назива примаријус („Сл. гласник РС" бр. 151/2020 од 15. 12. 2020)

- Одлука о висини трошкова акредитације здравствених установа, других правних лица и приватне праксе („Сл. гласник РС" бр. 154/2020 од 23. 12. 2020)

- Правилник о изменама и допунама Правилника о номенклатури здравствених услуга на секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите („Сл. гласник РС" бр. 154/2020 од 23. 12. 2020)

ОБРАЗОВАЊЕ

- Правилник о допунама Правилника о Листи стручних, академских и научних назива („Сл. гласник РС" бр. 152/2020 од 18. 12. 2020)

- Измене минималних услова за избор у звања наставника на универзитету („Сл. гласник РС" бр. 152/2020 од 18. 12. 2020)

- Споразум о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за високо образовање („Сл. гласник РС" бр. 152/2020 од 18. 12. 2020)

- Правилник о стандардима и начину спровођења поступка признавања претходног учења („Сл. гласник РС" бр. 148/2020 од 10. 12. 2020)

Преглед прописа...

- Уредба о изменама и допунама Уредбе о изгледу, форми и садржини службене значке и службене легитимације („Сл. гласник РС” бр. 152/2020 од 18. 12. 2020)

- Правилник о испиту за комуналног милиционара („Сл. гласник РС” бр. 148/2020 од 10. 12. 2020)

- Правилник о стручном оспособљавању за обављање послова комуналних милиционара („Сл. гласник РС” бр. 148/2020 од 10. 12. 2020)

- Уредба о измени Уредбе о специјалној и посебним јединицама полиције („Сл. гласник РС” бр. 149/2020 од 11. 12. 2020)

ЈАВНИ БЕЛЕЖНИЦИ, ЈАВНИ ИЗВРШИТЕЉИ

- Јавнобележнички пословник о измени и допуни Јавнобележничког пословника („Сл. гласник РС” бр. 151/2020 од 15. 12. 2020)

- Правилник о измени Правилника о начину вођења евиденције о поступцима извршења и обезбеђења и финансијском пословању јавног извршитеља, начину извештавања, садржини извештаја о раду јавног извршитеља и начину поступања са архивом („Сл. гласник РС” бр. 152/2020 од 18. 12. 2020)

- Правилник о измени Правилника о надзору над радом јавних извршитеља („Сл. гласник РС” бр. 152/2020 од 18. 12. 2020)

ДРУГЕ ОБЛАСТИ

- Правилник о обједињеном захтеву за одобрење, односно продужење привременог боравка и издавање дозволе за рад странцу („Сл. гласник РС” бр. 144/2020 од 27. 11. 2020)

- Посебан колективни уговор о допуни Посебног колективног уговора за установе културе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС” бр. 144/2020 од 27. 11. 2020)

- Правилник о изменама и допунама Правилника о програму обуке за лобисту („Сл. гласник РС” бр. 145/2020 од 3. 12. 2020)

- Уредба о условима, висини, обухвату корисника пензија и динамици исплате новчаног износа као увећања уз пензију („Сл. гласник РС” бр. 146/2020 од 4. 12. 2020)

- Правилник о измени Правилника о међународној потврди (сертификату) о улову и листи производа рибарства за које нису потребне међународне потврде (сертификати) о улову („Сл. гласник РС” бр. 148/2020 од 10. 12. 2020)

- Правилник о изменама и допуни Правилника о начину и поступку издавања међународне потврде (сертификата) о безбедности хране која се извози, изгледу обрасца међународне потврде, као и евиденцији о издатим потврдама („Сл. гласник РС” бр. 151/2020 од 15. 12. 2020)

- Правилник о изменама и допунама Правилника о обрасцу потврде о здравственој исправности (енг. Health Certificate) и потврде о слободној продаји (енг. Free Sale Certificate) предмета опште употребе („Сл. гласник РС” бр. 151/2020 од 15. 12. 2020)

- Правилник о измени Правилника о условима за добробит животиња у погледу простора за животиње, просторија и опреме у објектима у којима се држе, узгајају и стављају у промет животиње у производне сврхе, начину држања, узгајања и промета појединих врста и категорија животиња, као и садржини и начину вођења евиденције о животињама („Сл. гласник РС” бр. 152/2020 од 18. 12. 2020)

- Закон о изменама и допунама Закона о враћању одузете имовине и обештећењу („Сл. гласник РС” бр. 153/2020 од 21. 12. 2020)

- Закон о изменама и допуни Закона о јавној својини („Сл. гласник РС” бр. 153/2020 од 21. 12. 2020)

- Закон о измени Закона о утврђивању јавног интереса и посебним поступцима експропријације и издавања грађевинске дозволе ради реализације пројекта „Београд на води” („Сл. гласник РС” бр. 153/2020 од 21. 12. 2020)

- Правилник о допуни Правилника о друштвеном стандарду корисника пензија Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање („Сл. гласник РС” бр. 154/2020 од 23. 12. 2020)

... донетих између два броја

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

ИНГ-ПРО

3 ДЕЦЕНИЈЕ

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА

Пословни саветник – штампани часопис:
САВЕТОДАВНИ ЧАСОПИС ИЗ ОБЛАСТИ ФИНАНСИЈА

